

VUOSIKERTOMUS

Suomen Lääketieteen säätiö **2015**

Toimitus: Mari Heikkilä | Narratiivi
Ulkoasu: Minja Revonkorpi | Taidea
Suomen Lääketieteen Säätiö, 2016

SUOMEN LÄÄKETIETEEN SÄÄTIÖN TAVOITTEENA ON MAAMME LÄÄKETIETEELLISEN TUTKIMUSTYÖN TUKEMINEN JA KANSANTERVEYTEMME EDISTÄMINEN

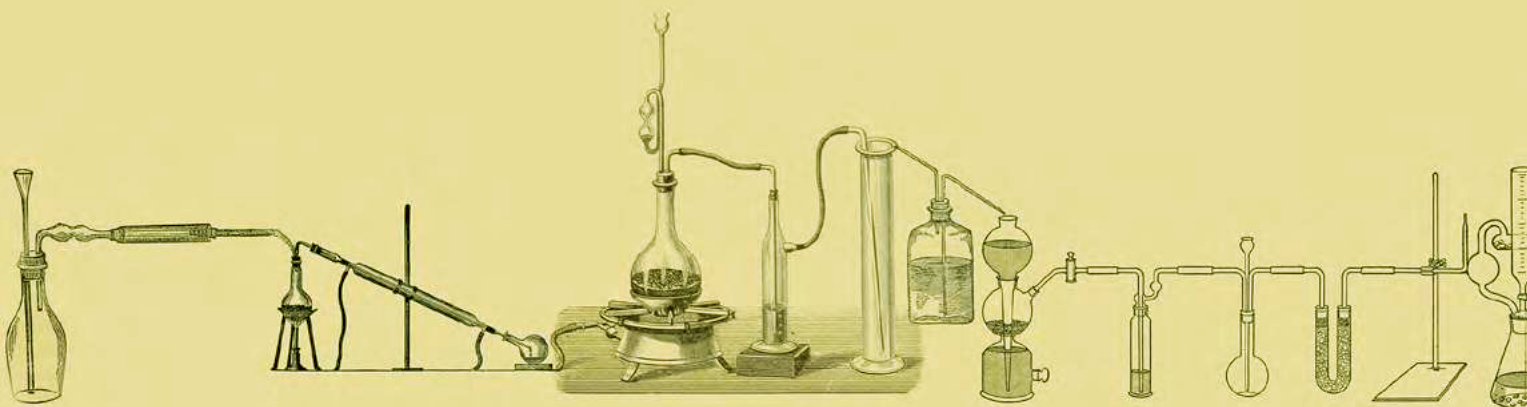
Suomalainen Lääkäriseura Duodecim perusti säätiön vuonna 1960 ja lahjoitti sen alkupääomaksi viisi miljoonaa silloista markkaa. Yksityishenkilöiden ja elinkeinoelämän lahjoitusten avulla säätiö on kasvanut yhdeksi merkittävimmistä lääketieteellisen tutkimuksen tukijoista maassamme.

Säätiö jakaa vuosittain yli kahden miljoonan euron edestä tutkimusapurahoja suomalaisille lääkäreille. Vuosittain apurahan saa noin 150 tutkijauransa eri vaiheissa olevaa nuorta tutkijaa. Edustettuina ovat kaikki lääketieteellisen tutkimuksen alat yleisistä kansantaudeista harvinaisiin perinnöllisiin sairauksiin.

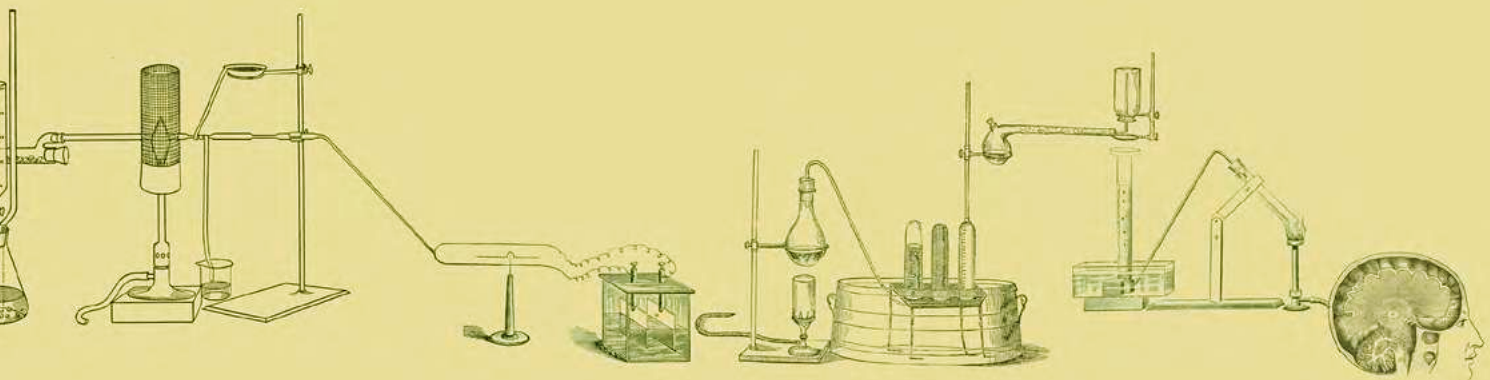
Säätiö pyrkii toiminnallaan varmistamaan, että Suomessa on korkeatasoista lääketieteellistä tutkimusta ja osaamista myös tulevaisuudessa.

SISÄLLYS

<i>Esipuhe</i>	6
<i>Suomen Lääketieteen Säätiön toimintakertomus 2015</i>	8
<i>Tehohoidon pioneeri</i>	10
<i>Auttaisiko mikrobihoito Parkinsonin taudissa?</i>	14
<i>Apuraha helpotti Suomeen palaamista</i>	17
<i>Ympäristökemikaalit vaikuttavat luihin ja ytimiin</i>	20
<i>D-vitamiini vaikuttaa laajasti terveyteen</i>	22
<i>Pandemrix-rokotteen narkolepsiatapaukset syynissä</i>	24
<i>Miltä näyttää psykiatrisessa hoidossa olleiden nuorten tulevaisuus?</i>	27
<i>Geenihoidolla uusia verisuonia sydämeen</i>	29
<i>Apurahoja tarvitaan nuorille tutkijoille</i>	32

<i>Lahjoitukset</i>	34
<i>QUO VADIS MEDICINA – minne menet lääketiede?</i>	36
<i>Säätien varojen hoito</i>	38
<i>Patologi etsii apurahan avulla merkkiaineita eturauhassyöpään</i>	42
<i>Hallinto ja henkilöstö</i>	44
<i>Apurahapäätösten valmistelu</i>	46
<i>Riskienhallinta ja toimintaperiaatteet</i>	48
<i>Potilastyön ja tutkimuksen yhdistelmä on hyvä</i>	50
<i>Säätien historiaa</i>	52
<i>Tilintarkastuskertomus</i>	54

ESIPUHE

Hyvät lääketieteen ystävät,

Suomen kansantaloudelliset vaikeudet vaikuttavat kielteisesti julkiseen tutkimusrahoitukseen. Valtiovalta leikkaa tuntuvasti tukeansa yliopistoille ja tutkimuslaitoksille. Samoin Suomen Akatemian ja Tekesin rahoitusta on supistettu. Lääketieteen alalla erityisen merkittävää on VTR rahoituksen leikkaaminen. 1990-luvun lopun 60 miljoonan euron tasta on tultu alas 15 miljoonaan. Kehitys korostaa säätiöiden merkitystä tutkimuksen rahoittajina.

Lääkäreiden houkuttelevuus tutkijanuralle ei ole eilinehto ainoastaan elinvoimaiselle tutkimukselle, vaan myös hoidoille. Tämä korostuu entistä enemmän nyt, kun olemme siirtymässä kohti niin sanottua yksilöllistettyä lääketiedettä. Se perustuu tautien mekanismien molekyyli-tason ymmärrykseen.

Onneksi Suomen Lääketieteen Säätiön omaisuuden hoito on ollut tuottoisaa ja vuonna 2015 pystyimme yhdessä Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin kanssa jakamaan 2 112 000 euron edestä apurahoja. Hakemuksia tuli ennätysmäärä, yhteensä 668 kappaletta ja pystyimme myöntämään rahoituksen vain noin 25 prosentille hakijoista. Näin ollen kaikkia rahoituksen arvoisia hankkeita emme ikävä kyllä pystyneet tukemaan. Rahoitetut hankkeet edustavat suomalaisen lääketieteellisen tutkimuksen huipua.

SUOMEN LÄÄKETIETEEN SÄÄTIÖ

on myöntänyt sinulle, lääketieteen tohtori,
ihotautilien ja allergologian erikoislääkäri

Säätiöllä oli useita rahoitusinstrumentteja aina eka-apurahasta, arvoltaan 2500 euroa, tutkimusryhmä perustajan apurahaan, arvoltaan 175 000 euroa. Rahoitusmuodoilla pyritään tukemaan tutkijanuran eri vaiheissa olevia. Painotamme toiminnassamme erityisesti uransa alkuvaiheissa olevien tutkijoiden tukemista.

Lääketieteen Säätiö kehittää aktiivisesti myös rahoituksen hankintaa. Yhdessä Duodecimin kanssa keräämme parhaillaan jäsenkunnaltamme lahjoituksia uutta rahoitusmuotoa, kohdeapurahaa, varten. Tällä kohdeapurahalla tuetaan uusien hoitomuotojen kehittämistä ja soveltamista kliinisessä lääketieteessä.

Vuonna 2015 solmimme Danonen Suomi Oy:n kanssa sopimuksen, jonka perusteella Danone lahjoitti Säätiölle 10 senttiä jokaista kevään ja alkukesän aikana ostettua Activia-tuotetta kohti. Näin pystyimme jakamaan 65 000 euroa enemmän ruuansulatuskanavan tutkimiseen. Tätä rahankeruumallia pyrimme jatkossakin hyödyntämään.

Tämän päivän laadukas tutkimus on huomispäivän hyvää hoitoa.

*Tapio Visakorpi
Suomen Lääketieteen Säätiön
hallituksen puheenjohtaja*

”Nykyinen kehitys korostaa säätiöiden merkitystä tutkimuksen rahoittajina.”

Suomen Lääketieteen Säätiön TOIMINTAKERTOMUS 2015

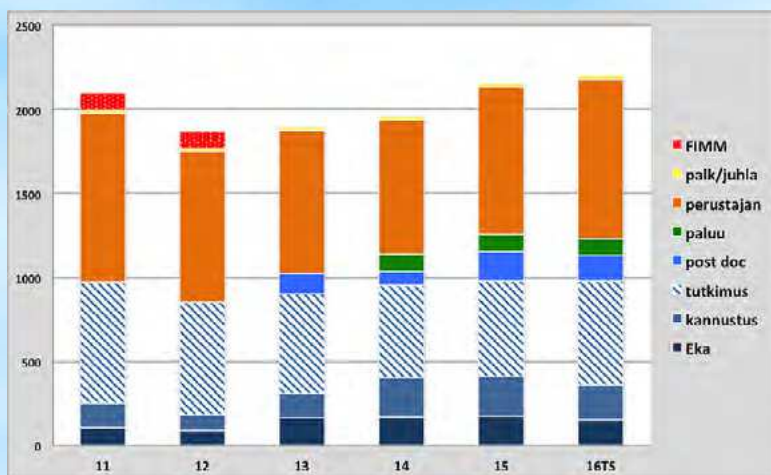
Vuonna 1960 perustetun Suomen Lääketieteen Säätiön toiminnan tavoite on suomalaisen lääketieteellisen tutkimustyön ja koulutuksen tukeminen. Säätiö tukee erityisesti nuoria lääketieteen tutkijoita.

Säätiö on kymmenen viime vuoden aikana jakanut apurahoja yhteensä yli 20 miljoonaa euroa. Se on eräs merkittävistä lääketieteellisen tutkimuksen tukijoista maassamme.

Apurahat ja palkinnot

Säätiö jakoi vuonna 2015 apurahoina ja palkintoina noin 2,1 miljoonaa euroa. Apurahan sai 173 tutkijaa. Käsiteltyjä apurahahakemuksia oli kaikkiaan 668.

Yleisessä haussa apurahoja myönnettiin toimintavuonna 1 952 000 euroa 170 tutkijalle sekä yhteen 127 000 euroa kolmelle tutkijalle post doc -pöolista. Lisäksi myönnettiin Pohjolan ja Suomi -yhtiön lääketieteen palkinto suuruudeltaan 20 000 euroa.

Säätiö on kehittänyt apurahatarjontansa viime vuosina. Vuonna 2010 apurahoihin lisättiin Eka-apuraha ja 12 kuukauden tutkimusapuraha. Vuonna 2013 haettavaksi tuli tutkijatohtorin apuraha (post-doc) ja vuonna 2015 palaavan tutkijan apuraha.

Kuva 1. Myönnetyt apurahat (1000 €) 2011-15 ja toimintasuunnitelma 2016.

Pohjolan ja Suomi-yhtiön lääketieteen palkinnon 2016 saaja Aarno Kari:

”Totta kai tuntuu hienolta saada tällainen tunnustus. Erityisen yllättävää oli, että sain palkinnon, vaikka olen ollut jo hyvän aikaa eläkkeellä. Näen, että palkinto on kunnianosoitus koko suomalaiselle tehohoidolle.”

TEHOHOIDON PIONEERI

Dosentti, LT Aarno Kari sai Lääkäripäivillä 2016 Pohjolan ja Suomi-yhtiön lääketieteen palkinnon urauurtavasta laadunarviointiin liittyvästä elämäntyöstään erityisesti tehohoidon alalla.

Kun Aarno Kari 1970-luvun alussa lähti erikoistumaan Turun yliopistollisessa keskussairaalassa anesthesiologiaan, hän pääsi työskentelemään vasta vuoden toiminnassa olleella uudella teho-osastolla. Koko ala oli tuolloin uutta Suomessa.

- Tehohoito sai alkuaikoina kovaakin kritiikkiä: miksi otetaan hoitoon potilaita, joista niin suuri osa kuolee. Oli tärkeä kysymys, miten voitaisiin valita tehohoitoon sellaiset potilaat, jotka hoidosta hyötyvät. Aloin kehittää kriteereitä ja tein väitöskirjan aiheesta, Kari kertoo.

Siitä alkoi Karin vuosikymmeniä kestänyt sinnikäs työ tehohoidon laadunvalvonnan parissa. Kehitettävää oli paljon. Karin johtamissa tutkimuksissa ja laatuvertailuissa olivat mukana paitsi suomalaiset sairaalat, myös lukuisat ulkomaiset sairaalat. Työn tuloksena syntyivät tehohoidon ja anesthesiologian laatukonsortiot.

Tietokone vei kolmanneksen potilashuoneesta

Laadunvalvonnan rinnalla Aarno Kari ansiokkaasti kehittänyt tehohoidon tietojärjestelmiä. Kaikki lähti liikkeelle siitä, kun hän sai heti uransa alkuvaiheessa Tyksissä tehtäväkseen suunnitella uuden kirurgisen teho-osaston.

- Sitä suunnitellessani törmäsin yhdysvaltalaiseen artikkeliin, jossa kerrottiin, miten tietomääriä voitaisiin käsitellä automaattisesti. Luin artikkelin moneen kertaan ja päätin, että tämä on tulevaisuus.

Tietokoneet veivät tuohon aikaan vielä noin kolmanneksen potilashuoneesta, mutta Kari uskoi niiden kehitykseen. Tehohoidossa, jos missä, automaattista tietojenkäsittelyä tarvittaisiin, sillä laitteita oli paljon ja niistä tuleva tietomäärä valtava.

Kari sai yhteistyökumppanikseen Kone oy:n, joka vielä tuohon aikaan toimi alalla. Lopputuloksena syntyi järjestelmä, joka keräsi tiedot automaattisesti valvonta- ja hoitolaitteilta sekä laboratorion. Kyseinen järjestelmä ja käyttöliittymä ovat pohjana nykyisinkin GE:n tarjoamassa tietojärjestelmässä (Centricity Critical Care Clinisoft). Se on globaalisti käytössä yli 150 teho-osastolla 17 maassa kymmenenä kieliversiona.

Karin kehittämään tehohoidon vertaisarviointijärjestelmään liittyivät vuosituhannen vaihteessa kaikki Suomen teho-osastot. Tehohoidon valvonta- ja hoitotietojen käsittely on nyt automatisoitu.

Pohjolan ja Suomi-yhtiön lääketieteen palkinto myönnetään vuosittain suomalaiselle lääkäriille huomattavasta kansallisesta ja kansainvälisestä elä-

mäntyöstä lääketieteen alalla. Palkinnon suuruus on 20 000 euroa. Sen saajan valitsevat keskeisten lääkärijärjestöjen puheenjohtajat.

Pohjola- ja Suomi-yhtiön lääketieteen palkinnon saajat

1981 Professori Matti Sulamaa
1982 Professori Harri Nevanlinna
1983 Professori Osmo Järvi
1984 Professori Veikko Laine
1985 Professori Kauko A. Solonen
1986 Professori Börje Kuhlback
1987 Professori Terttu Arajarvi
1988 Professori Erkki Saxén
1989 Professori Tauno Palva
1990 Professori Ilmo Louhimo
1991 Lääkintäkenraalimajuri Kimmo Koskenvuo
1992 Professori Pentti Rokkanen
1993 Professori Kalevi Pyörälä
1994 Professori Reijo Norio
1995 Professori Ahti Tarkkanen
1996 Professori Kimmo K. Mustakallio
1997 Professori Veli Matti Huittinen
1998 Professori Amos Pasternack
1999 Professori Liisa Elovainio
2000 Professori Krister Höckerstedt
2001 Professori Sirpa Asko-Seljavaara
2002 Professori Heikki Peltola
2003 Professori Kari Teramo
2004 Professori Heikki J. Järvinen ja dosentti Jukka-Pekka Mecklin
2005 Professori Antti Aro
2006 Professori Jouko Lönnqvist
2007 Professori Kari Raivio
2008 Professori Markku Kaste
2009 Professori Hilikka Soininen
2010 Professori Jussi Huttunen
2011 Pääjohtaja Vappu Taipale
2012 Professori Marja-Riitta Taskinen
2013 Professori Martti Kekomäki
2014 Professori Inkeri Elomaa
2015 Professori Matti Uusitupa
2016 Dosentti Aarno Kari

TUTKIMUSRYHMÄN PERUSTAJAN APURAHA 175 000 €

Tutkimusryhmän perustajan apurahojen kohderyhmänä ovat väitelleet lääkärit. Nämä apurahat mahdollistavat päätoimisen tutkimuksen ilman päätoimen päivittäisiä velvoitteita 18 kuukauden ajaksi kolmen vuoden aikana. Vuonna 2015 säätiö myönsi 175 000 euron suuruiset apurahat viidelle tutkijalle/tutkimusryhmälle, yhteensä 875 000 euroa.

LT, dos. endokrinologian erikoislääkäri Riku Kiviranta, TYKS, Turun yliopisto

Wnt Signaling in the Regulation of Bone and Cartilage Metabolism and the Bone Marrow Stem Cell Niche

LT, dos. patologian erikoislääkäri Tuomas Mirtti, HUS, Helsingin yliopisto

Multiparametric model for prostate cancer precision diagnostics and treatment

LT, naistentautien ja synnytyksen erikoislääkäri Terhi Piltonen, OYS, Oulun yliopisto

Inflammatory and sex-hormone-dependent effects on cardiovascular and reproductive health in women.

LT, ihotautien ja allergologian erikoislääkäri Teea Salmi, TAYS, Tampereen yliopisto

Dermatitis herpetiformis: significance of autoantibodies, impacts of gluten-free diet and long-term prognosis

LT, neurologian erikoislääkäri Filip Scheperjans, HUS, HYKS Instituutti

The role of the microbiome-gut-brain connection in Parkinson's disease

Vuoden 2015 apurahansaajia yhteiskuvassa: Teea Salmi, Terhi Piltonen, Filip Scheperjans, David Gyllenberg ja Tuomas Mirtti (Kuva: Emmi Kähkönen/Duodecim).

AUTTAISIKO MIKROBIHOITO PARKINSONIN TAUDISSA?

LT Filip Scheperjans etsii suolistomikrobeja, joiden määrään vaikuttamalla voitaisiin jarruttaa Parkinsonin taudin etenemistä.

Filip Scheperjans tutkii, voivatko muutokset suolistomikrobistossa olla Parkinsonin taudin etenemisen taustalla tai jopa laukaista taudin. Se selittäisi, miksi valtaosalla sairastuneista on suolisto-oireita jo vuosiä ennen liikehäiriöitä.

- Nykyisin puhutaan niin sanotusta suoli-aivo-akselista. Aivoista suoleen ja suolesta aivoihin on intensiivinen tiedonkulku sekä vuorovaikutusta molempiin suuntiin.

Monissa sairauksissa on jo tunnustettu suolistomikrobiston merkitys. Bakteerit jylläävät muun muassa ärtyneen paksusuolen, diabeteksen ja liikalihavuuden taustalla.

- Mikrobistoa muokkaamalla on pystytty tutkimuksissa vaikuttamaan myös melko välittömästi koe-eläinten käyttäytymiseen ja riskinottohalukkuuteen.

Suolisto-oireita ennen taudin puhkeamista

Scheperjans oli ensimmäinen, joka lähti tutkimaan suolistomikrobien merkitystä neurologisissa sairauksissa, mutta nyt myös kansainvälinen kiinnostus on herännyt. Suolistomikrobien on havaittu tuottavan yhdisteitä, joille löytyy aivoista resepteja, sitoutumiskohtia. Yhdisteet vaikuttavat myös hermoston kasvutekijöihin.

Parkinsonin taudissa suolistomikrobiston vaikutusta ei ole aiemmin tutkittu, vaikka suolisto-oireita tiedetään esiintyvän jo kymmenenkin vuotta ennen taudin puhkeamista.

- Olisi hienoa, jos voisimme tulevaisuudessa tarjota potilaille mikrobiston muokkaamiseen perustuvaa hoitoa, jolla voitaisiin hidastaa, pysäyttää tai ehkäistä Parkinsonin tautia. Emme tiedä, tuleeko tämä onnistumaan, mutta asia kannattaa selvittää. Toistaiseksi ei ole mitään lääkettä, jolla taudin etenemiseen voidaan vaikuttaa.

Pioneereina uudella tutkimusalalla

Scheperjans iloitsee Suomen Lääketieteen säätiöltä saamastaan apurahasta. Se tuli juuri sopivaan saumaan, kun hänen yhdysvaltalaiselta Michael J. Foxin säätiöltä saamansa apuraha päättyi. Scheperjans työskentelee puolet ajastaan tutkijana ja puolet kliinisessä työssä Husin pää- ja kaulakeskuksessa.

- Tämä apuraha on aivan olennainen. Se kantaa meidät seuraavat pari vuotta eteenpäin. Voimme jatkaa tutkimustyötä ilman keskeytyksiä.

Scheperjansin mukaan on hienoa, että hän on tutkimusryhmineen päässyt avaamaan aivan uuden tutkimusalan.

- On mielenkiintoista tutkia asioita, joita kukaan muu ei ole aiemmin katsonut. Toisaalta tuntuu kivalta, että tämä on nyt alkanut pikku hiljaa herättää myös kansainvälistä kiinnostusta. Minuun on ollut yhteydessä useita tutkijoita, jotka aloittelevat samantyyppistä tutkimusta.

Lue Filip Scheperjansin haastattelu kokonaisuudessaan Suomen Lääketieteen Säätiön verkkosivuilta. Säätiön sivuilta löydät on myös muita tutkijahaastatteluja.

Tutkimusryhmän perustajan apurahan saanut LT Filip Scheperjans:

”Tämä apuraha on aivan olennainen. Se kantaa meidät seuraavat pari vuotta eteenpäin. Voimme jatkaa tutkimustyötä ilman keskeytyksiä.”

PALAAVAN TUTKIJAN APURAHA 50 000 €

Apuraha on tarkoitettu ulkomailta Suomeen palaaville tutkijoille. Vuonna 2015 säätiö myönsi kaksi 50 000 euron suuruista palaavan tutkijan apurahaa.

LT, David Gyllenberg, Columbia University /Turun yliopisto

Identifying Males at Risk for Schizophrenia – A Machine Learning Approach to Gestational and Premorbid Data

LT, dos. psykiatrian erikoislääkäri Soili Lehto, University of Oxford/ Itä-Suomen yliopisto

Optimizing transcranial electrical stimulation for clinical applications (OptES): Systemic effects in healthy volunteers

POST DOC -APURAHA

Kertomusvuonna jaettiin apurahoja post doc -tutkimukseen ulkomailla säätiöiden yhteisen apu-rahapoolin kautta. Apurahapoolin tarkoitus on edistää väitelleiden tutkijoiden kansainvälistymistä. Poolin ansiosta ulkomaille lähtöön voi saada riittävän apurahan yhdellä hakemuksella. Pooliin kuuluvat 13 säätiötä ovat varanneet tarkoitukseen yhteensä 3,2 milj. euroa vuosittain kolmen vuoden ajan. Säätiö päätti jatkaa osallistumistaan poolissa toiselle kaudelle ja on varannut poolin kautta jaettavaksi 150 000 euroa vuodessa vuosina 2016–18. Vuonna 2015 säätiö myönsi kolmelle post doc -tutkijalle yhteensä 127 000 euroa.

LT Ilkka Liikanen, Helsinki

Hypoxia-inducible factors in regulation of CD8 immunity in tumor, 42 000 euroa

LT Joutsa Juho, Turku

Noninvasive stimulation of the brain dopamine system, 70 000 euroa

LT Heinonen Santtu, Helsinki

RSV-infektion immunologia lapsilla, 15 000 euroa

APURAHAN HELPOTTI SUOMEEN PALAAMISTA

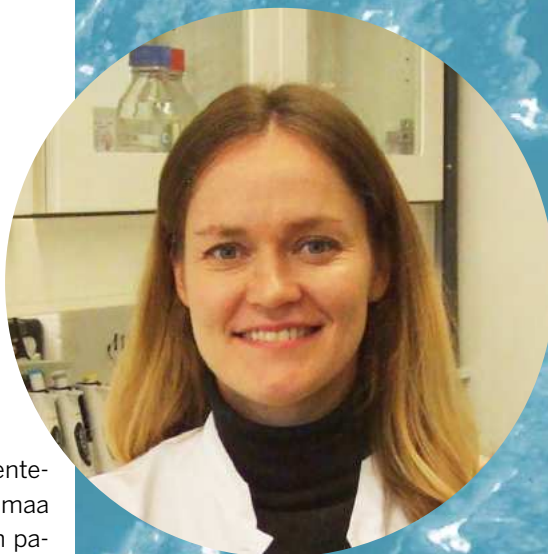
LT Maria Sundvall palasi keväällä 2015 Suomeen tutkijatohtorikaudelta Bostonista Harvardin yliopistosta. Haave omasta tutkimusryhmästä on toteutumassa.

Mielenkiintoista tutkimusta, tiivistä työsken-
telyä ja hyviä kansainvälisiä kontakteja. Siten summaa
kokemuksiaan Harvardin yliopistosta Suomeen pa-
lannut Maria Sundvall.

Säätiön apurahan turvin Sundvall työskentelee puo-
let ajastaan tutkijana ja haave omasta tutkimusryh-
mästä on nyt hyvää vauhtia toteutumassa.

Sundvall tutkii eturauhassyövässä ja rintasyövässä
esiintyviä geenimuutoksia ja niiden molekyylimeka-
nismeja. Vaikka tutkimus on perustutkimusta, taus-
talla hämmöttävät myös uudet hoidot. Parhaassa
tapauksessa voi löytyä uusia täsmälääkekohteita tai
jo olemassa oleva lääke, joka auttaa potilaita.

*Lue Maria Sundvallin haastattelu kokonaisuudes-
saan säätiön sivulta www.laaketieteensaatio.fi.*

*Palaavan tutkijan apurahan 2014
saanut LT Maria Sundvall:*

*”Apuraha on todella tärkeä.
Sen avulla pääsen alkuun.”*

TUTKIMUSAPURAHAT PÄÄTOIMISEEN TUTKIJANA TYÖSKENTELYYN

Tutkimusapurahat mahdollistavat 4, 8 tai 12 kuukauden päätoimisen työskentelyn tutkimuksen parissa. Vuonna 2015 säätiö myönsi tutkimusapurahan 46 tutkijalle, yhteensä 567 000 euroa. Säätiö myönsi neljän kuukauden apurahan 34 lääkärielle, kahdeksan kuukauden apurahan 7 lääkärielle ja vuoden apurahan 5 lääkärielle.

TUTKIMUSAPURAHA 12 KK, 27 000 EUROA

LT Chudal Roshan, Turku

Perhe- ja ympäristöriskitekijöiden vaikutus bipolaarihäiriöön

LL Joensuu Greetta, Helsinki

Korkean riskin eturauhassyövän hoito

LT Mustanoja Satu, Helsinki

Kohtauskittaisen eteisvärinän havaitseminen ohimenevän aivoverenkiertohäiriön jälkeen

LT Rissanen Eero, Turku

Neuroinflammaation kuvantaminen MS-taudissa käyttäen positroniemissiotomografiaa ja [11C]PBR28-merkkiainetta

LL Sihvonen Raine, Tampere

Nivelrikon kehittyminen polven kierukkarepeämän tähtysleikkauksen jälkeen

TUTKIMUSAPURAHA 8 KK, 18 000 EUROA

LT Annunen-Rasila Johanna, Oulu

Epilepsian ja sen liitännäissairauksien epidemiologia

LL Heinonen Sini, Helsinki

Rasvakudoksen ja rasvasolujen metabolia hankitussa lihavuudessa

LT Koivuniemi Riitta, Helsinki

Nivelreumapotilaiden sydänlöydökset, prospektiivinen 12 kk seurantatutkimus anti-reumaattisen lääkityksen vaikutuksesta

LT Kotaniemi-Syrjänen Anne, Helsinki

Varhaislapsuuden alahengitystieoireiden diagnostiikka ja ennustetekijät

LT Louvanto Karolina, Turku

Molekulaarinen epidemiologia Ihmisen papilloomavirus (HPV) -infektion luonnollisessa taudinkulussa

LT Rantala Sari, Tampere

C- ja G-ryhmien beetahemolyyttisten streptokokkien aiheuttamat bakteremiat

LO Rämö Joel, Helsinki

Rasva-aineenvaihdunnan häiriöt terveillä lihavuusdiskordanteilla kaksosilla sekä korkean riskin sukujen jäsenillä

TUTKIMUSAPURAHA 4 KK, 9000 EUROA

LL Aho Inka, Helsinki

HIV-tartunnan saaneiden naisten seksuaali- ja lisääntymisterveys Suomessa

LL Ahola-Olli Ari, Turku

Sepelvaltimotaudin riskitekijöiden genetiikka

LT Beklen Arzu, Turku

Uudenlaisten T auttajasolujen välittäjäaineiden IL-10:n, IL-17:n ja IL-22:n merkitys parodontiitissa

LT Färkkilä Anniina, Helsinki

Tautimekanismeista kohti uusia hoitoja munasarjan granulosaosolu-kasvaimessa

LT Heervä Eetu, Turku

Suolistosyövän hoitotulokset Auria Biopankin aineistossa 2003-2012

LT Helve Jaakko, Helsinki

Uremian aktiivihoidon ilmaantuvuus tyyppi 1 diabeetikoilla ja iäkkäiden uremian aktiivihoidon topotilaiden ennuste

LL Hintsala Hanna-Riikka, Oulu

Oksidatiivinen stressi melanoomassa ja assosiaatio hypoksiavasteeseen

LL Huhta Heikki, Oulu Tollinkaltaiset reseptorit ruuansulatuselimissä ja ruokatorven syövän esiasteessa	LO Näkki Annu, Oulu Painoindeksin, veren tulehduskellisten biomarkkereiden ja nivelrikon yhteys geneettisillä tutkimusmenetelmillä
LT Hölttä Tuula, Helsinki Munuaisensiirron pitkäaikaistulokset sekä sydän- ja verisuonisairauksien esiintyvyys ja riskitekijät lapsena siirron saaneilla	LT Ovaska Mikko, Helsinki Nilkan avomurtumat - riskitekijät, komplikaatiot ja hoidon tulokset
LL Kaijoma Marja, Helsinki Sikiöseulonnan vaikuttavuus HUS-alueella	LL Pallaskorpi Sanna, Helsinki Kaksisuuntaisen mielialahäiriön ennuste 5-vuotisseurannassa
LL Knaapi Laura, Turku Silmän taittovoiman vaikutus silmänpohjavalokuvan suurennoksen ja näkökentän mittaustuloksiin	LL Polvivaara Markus, Tampere Talamuksen etuosan syväaivostimulaatiohoidon vaikutus toiminnanohjaukseen sekä tunteiden ja tarkkaavaisuuden väliseen säätelyyn.
LL Koffert Jukka, Turku Tyypin 2 diabeteksen vaikutus suoliston aineenvaihduntaan	LL Raissadati Alireza, Helsinki Synnyynnäisen sydänvian vuoksi leikattujen lasten ennuste, sairastavuus, kuolleisuus ja elämänlaatu Suomessa – 60 vuoden seuranta
LL Koskela Antti, Oulu Erilaisten ympäristökemikaalien vaikutukset luukudoksen muodostukseen, kehitykseen ja tasapainoon	LT Seppälä Toni, Jyväskylä Mikrosatelliitti-instabiiliteetin ja Lynchin syndrooman kliininen kuva, tunnistaminen ja ennuste paksu- ja peräsuolisyövässä
LL Kuisma Anna, Turku Biologisen kuvantamisen käyttö eturauhassyövän hoidon suunnittelussa	LL Sinikumpu Suvi-Päivikki, Oulu Ihotautien esiintyvyys ja ennakoivat tekijät. 46 vuoden pitkäaikaisseurantatutkimus Pohjois-Suomessa.
LT Laukkanen Jari, Kuopio Helsinki ja kv. yhteistyöpaikkakunnat Sydänperäisen äkki-kuoleman vaaratekijät väestössä. Prospektiivinen seurantatutkimus ja meta-analyysi	LL Sälevara Mari, Helsinki Lahjasukusoluhoito - perheitten seurantatutkimus
LO Lottonen-Raikaslehto Line, Kuopio Verisuonten kasvutekijöiden rooli sydämen hypertrofiassa ja kuvantamismenetelmien käyttö sydämen vajaatoiminnan seurannassa	LT Toffol Elena, Kuopio Mielen terveys raskauden aikana: Vaikutus äidin ja jälkeläisten aineenvaihduntaan
LT Lyytinen Heli, Helsinki Postmenopausaalinen hormonihoito, merkitys rintasyövässä, rintasyövän uusimisessa sekä Alzheimerin taudissa	LO Toivanen Pyry, Kuopio Endoteelikasvutekijöitä ja niiden antagonisteja muokkamalla kohti hallittua verisuonten uudismuodostusta
LT Lähteenmäki Päivi, Turku Lapsena ja nuorena syövän sairastaneiden terveyspalvelujen käyttö aikuisena	LT Vaara Suvi, Helsinki Vaikean akuutin munuaisvaurion patofysiologia, hoito ja pitkäaikaiselvytyminen
LT Miettinen Helena, Helsinki Raskausdiabeteksen vaikutus vastasyntyneen kolesteroliaineenvaihduntaan ja liikakasvuun	LL Varimo Tero, Helsinki, Turku, Kuopio, Kotka Viivästyneen murrosiän hoito aromataasinestäjällä
LL Miettinen Jenni, Helsinki Kroonisen nefropatian ennustetekijät munuaisensiirtolapsilla	LL Wessman Jaana Annukka, Helsinki Stressi ja oireet lastenpsykiatrisilla potilailla
	LL Yli-Kyyny Tero, Kuopio Lonkkamurtumien hoitotulokset Suomessa

YMPÄRISTÖKEMIKAALIT VAIKUTTAVAT LUIHIN JA YTIMIIN

LL Antti Koskela tutkii erilaisten ympäristökemikaalien vaikutusta luukudokseen.

- Olemme valikoineet yleisimmin ympäristössä esiintyviä kemikaaleja. Katsomme erilaisilla menetelmillä, millaisia vaikutuksia niillä on luuhun sekä luuta muodostaviin ja hajottaviin soluihin.

Koskelan mukaan kyseessä on mielenkiintoinen projekti - tutkittavia kemikaaleja ovat muun muassa dioksiinit ja tietyt fluoripohjaiset pintakäsittelyaineet.

4 kk:n tutkimusapurahan saanut LL Antti Koskela:

”Saan apurahan avulla viimeistelyä väitöskirjatyöni. On selvää, että haluan jatkossakin tehdä tutkimusta. Se on hyvää vastapainoa lääkärintyölle.”

SUOMEN LÄÄKETIETEEN SÄÄTIÖN KANNUSTUSAPURAHA 5000 €

Säätiö myönsi 235 000 euron edestä 5 000 euron suuruisia kannustusapurahoja väitöskirjaansa valmisteleville ja tutkijanuraansa aloitteleville lääkkäreille. Apurahan sai 47 nuorta tutkijaa.

LL Alakurtti Kati, Turku

Aivojen D2/D3 välitteisen dopamiinitransmission kuvantamisen optimointi korkean resoluution [¹¹C]raclopridi-PET menetelmällä.

LL Backman Katri, Kuopio

Lasten Astman 30-vuotisseurantatutkimus

LL Blomster Henry, Kuopio

Painonpudotuksen ja elämäntapaohjeuksen merkitys obstruktiivisen uniapnean hoidossa ja sen liitännäissairauksien ehkäisyssä

LL Bryk Saara, Helsinki

Munasarjan granuloosaseläin kliininen kuva ja ennustetekijät

LL Haapaniemi Aaro, Helsinki

Kurkunpään syöpä – ennustetekijät, uusiutuminen ja hoito

LL Hakalahti Antti, Oulu

Eteisvärinän katetriablaatiohoidon turvallisuus ja tehokkuus

LL Hakkarainen Heidi, Kuopio

Raskausdiabeteksen sairastaneiden naisten pitkäaikaisen nuste

LL Heinonen Juho, Helsinki

Laskimoon annettavan rasvaemulsion käyttö puudute- ja amitriptyliinimyrkytysten hoitona

LL Hokkanen Matti, Tampere

Sydänleikkaus ja elämänlaatu: Sepelvaltimoiden ohitusleikkauspotilaiden Seurantatutkimus TAYS:n alueella

LL Holmlund-Suila Elisa, Helsinki

D-vitamiinin saanti ja suositukset – D-vitamiinipuutoksen esiintyvyys, riskitekijät ja ehkäisy suomalaisilla lapsilla

D-VITAMIINI VAIKUTTAA LAAJASTI TERVEYTEEN

LL Elisa Holmlund-Suila tutkii, onko nykyinen lasten D-vitamiinin saantisuositus riittävä vai pitäisikö vitamiinin saantia lisätä esimerkiksi pitkäaikaissairailta lapsilla. Asiasta on puhuttu paljon viime aikoina, mutta tutkimustietoa on vähän. Holmlund-Suila toivoo, että voi tutkimustensa kautta tuoda uutta valoa asiaan.

- Meillä on laaja vastasyntyneiden tutkimus menossa. Puolet lapsista saa nykysuositusten mukaisen määrän eli 10 µg D-vitamiinia päivässä, toinen puoli saa 30 µg. Mukana on noin tuhat lasta, joita seuraamme kahden vuoden ajan.

Kannustusapurahan saanut

LL Elisa Holmlund-Suila:

”Tuntuu mukavalta. Väitöskirjatyöni on loppusuoralla. Apuraha tuli hyvään vaiheeseen.”

KANNUSTUSAPURAHA 5000 €

LL Huvila Jutta, Turku

Geneettisen muutokset ja diagnostiset merkkiaineet kohdun runko-osan syövässä

LL Hänninen Ulrika, Helsinki

Molekyyliogeneettiset muutokset ohut- ja paksusuolisyövässä

LL Jambor Ivan, Turku

Uusia MRI-tekniikoita eturauhassyövän, aivosyövän ja multippleliskleroosin ei-invasiiviselle karakterisoinnille

LL Jämsä Joel, Oulu

Valkosolujen pinta-aktivaation fenotyyppiä virtausyhtymetrialla vaikeassa sepsiksessä

LL Karra Henna, Turku

Securin, Cdc20 ja Cdc27 rintasyövän ennusteen arvioinnissa

LL Kaye Sanna, Helsinki

Lihavuuden aiheuttamat varhaiset aineenvaihduntamuutokset nuorilla terveillä identtisillä kaksosilla

LL Kero Andreina, Turku

Lasten, nuorten ja nuorten aikuisten sydän- ja verenkiertoelimistön sairaudet ja kuolleisuus syöpähoidon jälkeen

LO Korhonen Miika, Kuopio

Vasemman eteiskorvakkeen morfologia terveillä ja sydänperäisestä tai kryptogeenisestä aivohalvauksesta kärsivillä potilailla

LL Korpi Mirja, Oulu

Soluhoidojen arviointi radiologisin menetelmin kova- ja pehmytkudossaavassa

LL Koskela Sirpa, Tampere

Trombositopenia ja hyytymishäiriö Puumala hantavirusinfektiossa

LL Kruit Heidi, Helsinki

Synnytyksen mekaaninen balonki-käynnistys ja sen teho

LL Kujanpää Tero, Oulu/Kokkola

Yleistynyt ahdistuneisuushäiriö ja terveyspalveluiden käyttö

LL Lahtinen Taija, Oulu, Rovaniemi

Sotilaslentämisen kuormitus ja puheviestintä

LL Lehto Kirsi, Tampere

Anaali-inkontinenssin esiintyvyys, hoito ja hoidon tulokset

LL Lepojärvi Samuli, Oulu

Sydäntapahtumien ennustaminen tyypin 2 diabetesta ja sepelvaltimotautia sairastavilla potilailla – uudet riskinarviomenetelmät

LL Leskinen Riitta, Oulu

Sotiemme veteraanien terveys ja toimintakyky. Tuloksia Veteraaniprojekti 1992 ja 2004 -tutkimuksista.

LL Lukkari Sari, Oulu

Perinataaliriskien ja lapsuuden ajan sairauksien yhteys mielen terveyshäiriöihin nuorena

LL Martelius Laura, Helsinki

Ultraääni keuhkojen nestepitoisuuden arvioinnissa lapsilla.

LL Mikola Hanna, Turku

Sydämen vasemman kammion massa ja verisuonten jousittavuus nuorena – yhteys sepelvaltimo-taudin riskitekijöihin lapsuudessa

LL Moilanen Lauri, Tampere

TRPA1-ionikanava – tulehduksen ja tulehduskivun uusi mekanismi ja lääkevaikutuskohde?

LL Mustonen Anssi, Turku

Psoriaasin taloudellinen taakka

LO Nupponen Mari, Turku

Varhaislapsuudessa alkanut sepelvaltimotaudin riskitekijöiden interventiotutkimus – vaikutus riskitekijöihin

LL Nyman Kristofer, Helsinki

Sydämen rasvoittumisen kuvantaminen ja merkitys metabolisessa oireyhtymässä

LL Oksanen Tuomas, Espoo

Sydänpysähdyksestä elvytetyn potilaan tehohoito

LL Rechartt Martti, Helsinki

Metaboliset riskitekijät ja tulehdusvälittäjäaineet yläraajan pehmytkudossairauksissa

LO Rissanen Antti-Pekka, Helsinki

Akuutit kuormitusvasteet ja liikuntaharjoittelu tyypin 1 diabeetikoilla ja munasarjojen monirakkulaoireyhtymää sairastavilla

PANDEMRIX-ROKOTTEEN NARKOLEPSIATAPAUKSET SYYNISSÄ

LL Tomi Sarkanen tekee väitöskirjaa sikainfluenssaepidemian yhteydessä annetun Pandemrix-rokotteen aiheuttamista narkolepsiatapauksista.

- Tutkimme oireiden kehittymistä sekä sairauden aiheuttamaa kuormaa potilaalle ja yhteiskunnalle.

Sarkasen mukaan näyttäisi siltä, että rokotenarkolepsia alkaa usein rajummin kuin tavallinen narkolepsia. Toisaalta oirekuva on ollut hyvin vaihteleva. Aivojen hypokretiini-välittäjäaineen vaje ei näyttäisi selittävän kaikkea. Sarkanen tutkii myös sairauden aiheuttamia kustannuksia sekä vaikutuksia elämänlaatuun.

Kannustusapurahan saanut LL Tomi Sarkanen:

”Auraha mahdollistaa tutkimuksen jatkamisen nopeammalla ja tehokkaamalla aikataululla. Tuntuu tosi hienolta.”

KANNUSTUSAPURAHA 5000 €

LL Ryhänen Eeva, Helsinki

Primaari hyperparatyreoosi: 2000-luvun uudet haasteet histologisessa diagnostiikassa ja taudin hoidossa

LO Ryti Niilo, Oulu

Ääriämpötilat ja sydänperäisen äkkikuoleman riski

LL Rytty Riikka, Oulu

Toiminnallinen magneettikuvaus otsa-ohimolohkorappeumissa

LL Sarkanen Tomi, Helsinki ja Jyväskylä

Pandemrix-rokotteen jälkeisen narkolepsian epidemiologia ja kliininen kuva

LL Saukkonen Suvi, Helsinki

Psykopatiapiirteet ja häiriökäyttäytyminen lapsilla/nuorilla

LO Solje Eino, Kuopio

Otsa-ohimolohkorappeumien yleisimmän geneettisen syyn, C9ORF72 -toistojakson, kliiniset ilmentymät

LL Sudah Mazen, Kuopio

Ylävirtsateiden varjoainetehosteisen magneettitutkimuksen vertailu ultraääni- ja tietokonekerroskuvaukseen.

LO Taipale Kristian, Helsinki

Onkolyyttisen adenovirushoidon immunologiset vaikutukset syöpäpotilailla

LO Takkunen Markus, Kuopio

Veren rasvahappokoostumus – yhteydet ruokavalioon, geneettisiin variaatioihin, matala-asteiseen tulehdukseen ja diabetekseen

LL Talaslahti Tiina, Tampere

lääkäiden skitsofreniapotilaiden lääkehoito, ennuste ja kuolleisuus

SUOMEN LÄÄKETIETEEN SÄÄTIÖN EKA-APURAHA 2500 €

Säätiö jakoi tutkimustyötään aloittaville lääketieteen opiskelijoille ja lisensiaateille jaettiin 2 500 euron suuruisina Eka-apurahoina 175 000 euroa. Apurahan saajia oli 70.

LO Aho Karoliina, Turku

Aivojen kuvantamislöydösten ja geneettisten tekijöiden merkitys pikkukeskosena syntyneiden lasten toimintakyvyille

LO Ala-Seppälä Henna, Turku

Suomalaisten aivovammapotilaiden erityispiirteet ja toipuminen

LO Anttila Ora, Oulu

Uusia menetelmiä sydämen suojaukseen vaativan sydänkirurgian yhteydessä

LO Belt Heini, Kuopio

Endoteelisolujen erilaistaminen indusoiduista kantasoluista ja niiden terapeuttilaisen potentiaalin tutkiminen

LL Birkman Eva-Maria, Turku

Epidermaalisen kasvutekijäreseptorin (EGFR) ja muiden biomarkkereiden merkitys ruoansulatuskanavan syövissä

LL Dragoni Francesco, Kuopio

TRAIL-proteiinin rooli silmän pinnan homeostaasissa

LL Eskelinen Jari-Joonas, Turku

Intervalliharjoittelun vaikutukset sydän- ja luurankolihasseen terveillä ja tyyppin 2 diabeetikoilla

LL Gyllenberg Frida, Vantaa

Kuka valitsee pitkävaikutteisen raskaudenehkäisymentelmän ja kenelle yhteiskunnan kannattaa se tarjota?

LL Haikonen Satu, Helsinki

Silmänpohjan laserhoidon aiheet vaikeaa diabeettista retinopatiaa sairastavilla Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä

LL Hassinen Iiro, Kuopio

Verisuonikasvutekijän käyttö ja turvallisuus vaikeaa sepelvaltimotautia sairastavien potilaiden hoitona

LL Hautakangas Milla-Riikka, Oulu

Aineenvaihduntasairaudet Pohjois-Pohjanmaan lapsiväestössä – kliiniset taudinkuvat, uudet tautigeenit ja patomekanismit

LO Heiskanen Jarkko Sakari, Turku

Lapsuuden ja nuoruuden lihavuuden, hypertension ja elämäntapojen vaikutus vasemman kammion diastolisen dysfunktion kehittymiseen

LL Helminen Olli, Oulu

Sokeriaineenvaihdunnan muutokset prekliinisessä tyyppin 1 diabeteksessa ja taudin puhkeamisen ennustaminen

LL Hietanen Kristiina, Tampere

Keloidiariapien hoito triamsinoloni- ja 5-fluorourasiili-injektioilla satunnaistettu kontrolloitu tutkimus

LL Holttinen Timo, Tampere

Nuorisopsykiatrisessa sairaalahoidossa olleiden nuorten elämäntilanne pitkäaikaisseurannassa

LL Hongisto Mari, Helsinki

Kardiogeenisen sokin hoito ja ennuste

LL Häkkänen Paula, Helsinki

Lasten lihavuuden hoitosuosittelujen sekä paikallisten toimintaohjeiden toteutuminen kouluterveydenhuollon toiminnassa

LO Hämäläinen Hanna, Kuopio

Sydämen vasemman kammion mekaaninen synkronia, dyssynkroniaa aiheuttavat tekijät ja faasianalyysin soveltaminen ennustearviossa

LL Hänninen Timo, Tampere

SCAT3 -työkalun käyttö aivotärähdyksen objektiivisessa arvioinnissa ammattilaisjäykkäkiekkopiloilla

MILTÄ NÄYTTÄÄ PSYKIATRISISSA HOIDOSSA OLLEIDEN NUORTEN TULEVAISUUS?

Miten nuorena psykiatrisessa hoidossa olleiden elämä sujuu aikuisiässä? Miten järjestyvät esimerkiksi koulutus ja työ? Kysymys on pyörinyt jo pitkään LL Timo Holttin mielessä. Hän on työssään kohdannut samoja potilaita sekä nuoriso- että aikuispuolella. Nyt Holttin pääsee etsimään kysymykseen vastausta säätiön Eka-apurahan turvin. Tavoitteena on, että tutkimusaineistosta syntyy väitöskirja.

- Olen onnellinen rahoituksesta, sillä kyseessä on rekisteripohjainen tutkimus, jossa materiaalin hankkimisesta aiheutuu kustannuksia. On myös "nuoren" tutkijan kannalta kannustavaa, että oma tutkimusaihe on arvioitu apurahan arvoiseksi.

Eka-apurahan saanut LL Timo Holttin:

"Onhan tämä hyvä kannustin. Se osoittaa, että idea on hyvä ja joku toinenkin uskoo tähän tutkimukseen."

LL Härmä Antti, Oulu

Parasetamoli pienen keskosen hoidossa

LL Jokinen Samuli, Tampere

Rotaatiotromboelastometriaohjatun ja nykykäytännön mukaisen runsaan synnytyksenjälkeisen verenvuodon hoidon vertailu

LO Junkkari Heikki, Kuopio

Magneettikuvaus, tekstuurianalyysi ja inflammaatio rintasyöpädiagnostiikassa

LL Jokela Mikko, Helsinki

Traumaattinen polviluksaatio ja polven moniligamenttivamma: leikkaushoidon vaikuttavuus ja pitkäaikaistulokset

LL Kaarre Outi, Kuopio

Alkoholin vaikutukset neurofysiologisiin toimintoihin nuorusikäisillä

LL Kallunki-Saesmaa Päivi, Kuopio

Suoliston läpäisevyysvaurio lastenreumassa

LL Kangasniemi Heidi, Tampere

Kiireellinen ensihoitotehtävä hoitolaitokseen – lääkäriyksikön vaikuttavuuden arviointi.

LL Katainen Riina, Turku

Elämänlaatu vaihdevuosissa ja siihen vaikuttavat tekijät

LO Keskinen Maria, Turku

Raskaudenaikaisen stressin vaikutukset lapsen aivojen kehitykseen: ERP-, MRI- ja DTI-tutkimus

LO Ketola Jonne, Tampere

IPS-teknologialla tuotettujen sydänlihassolujen syke lääkeainevaikutusten indikaattorina

LL Kiiski Juha, Tampere

Vaikeiden kuoliota aiheuttavien pehmytkudostulehdusten ilmaantuvuus Suomessa vuosina 1987-2013

LO Kinnunen Mari, Kuopio

Minilaparotomian ja laparoskooppisen sappileikkauksen vertailu – prospektiivinen, randomisoitu tutkimus ultraäänisäksen käytöstä

LL Kontturi Antti, Helsinki

Lasten tuberkuloosirokotusohjelman muutos Suomessa v. 2006 ja sen vaikutus lasten terveyteen.

LL Kortekangas Tero, Oulu

Weberin luokituksen mukaisten B-tyypin nilkkamurtumien ja syndesmoosivamman hoito

LL Kotisaari Kaisa, Helsinki

Ensimmäinen epileptinen kohtaus – kuvantamistutkimukset ja hoito päivystyspoliklinikalla

LO Kuusinen Aleks, Tampere Ylipaino ja mikro-RNA

LL Lehtola Heidi, Jyväskylä, Turku, Kuopio, Pori
Eteisvärinäpotilaan aivohalvaus. Ilmaantumiseen vaikuttavat tekijät ja ehkäisy mahdollisuudet sairaala-aineistossa.

LL Lehtola Satu, Turku

Raskaudenaikaisen stressin vaikutukset lapsen aivojen rakenteeseen, kehitykseen ja kasvuun – magneettikuvantamistutkimus

LO Lindbohm Joni, Helsinki

Aneurysmaattisten subaraknoidaalivuotojen epidemiologia

LL Lohela Terhi, Heidelberg, Helsinki

Laitossynnytys ja varhaisen vastasyntyneisyyskauden kuolleisuus matalan ja keskitulon maissa

LL Lång Maarit, Kuopio

Sydän- ja keuhkokomplikaatiot lukinkalvonalaisen verenvuodon jälkeen

LO Mali Juha Pekka, Helsinki

Paksusuolen akuutin divertikuliitin hoito, uusiutuminen ja luokittelu

LL Marttila Maria, Oulu

Perinnölliset polyneuropatit – molekyyliepidemiologinen ja kliininen tutkimus

LO Mikkola Alma, Kuopio

MS-tauti ja autonominen hermosto; sykevariaation korrelaatio taudinkuvaan ja neurodegeneraatioon

LL Malmi Hanna, Helsinki

Sairaalahoitoon johtavan peptisen haavataudin ilmaantuvuus, komplikaatiot, uusiutuminen, riskitekijät, kuolleisuus ja ennuste

LL Onatsu Juha, Kuopio

Sydänperäisen aivoinfarktin uudet diagnostiset menetelmät

GEENIHOIDOLLA UUSIA VERISUONIA SYDÄMEEN

LO Riina Rissanen tutkii VEGF-kasvutekijöitä, jotka säätelevät verisuonten kasvua ja toimintaa.

- Tavoitteena on löytää uudentyypisiä hoitoja sydän- ja verisuonisairauksiin. Tutkimusryhmämme on keskittynyt geenihoidoihin.

Ajatuksena on, että hapenpuutteesta kärsivään sydämeen voitaisiin VEGF-kasvutekijöiden avulla tuottaa toimivia verisuonia. Rissanen valmistee tutkimuksesta väitöskirjaansa – todennäköisesti hän valmistuu tänä vuonna samoihin aikoihin sekä lääkäriksi että lääketieteen tohtoriksi.

Eka-apurahan saanut LO Riina Rissanen:

”Tosi hyvältä tuntuu, olen otettu ja innostunut. Oli kunnianosoitus, että tutkimusaiheeni sai apurahan.”

LO Parviainen Viktor, Kuopio

Hauraita plakkeja mallintavan valtimokovettumatautimallin karakterisointi ja geeniterapiatutkimus plakkinen stabiloimiseksi

LL Peter Anniina, Turku

Epiteliaalisen munasajasyövän käyttäytymistä ennustavat diagnostiset menetelmät

LO Pulkkinen Johannes, Oulu

Psykoosiriskin yhteys aivotoimintaan

LO Puolakkainen Suvi, Turku

Komplisoitumattoman akuutin appendisiitin diagnostiikka ja hoito – OPTICAP ja APPAC II-tutkimukset

LO Rajamäki Tuomas, Tampere

Pitkittynyt kipu polven ja lonkan tekonivelleikkauksen jälkeen

LO Rissanen Riina, Kuopio

VEGF-verisuonikasvutekijät ja mikroRNA:t sydän- ja verisuonisairauksissa

LL Roine Eija, Helsinki

Rintasyöpöpotilaiden liikuntaintervention kustannusvaikuttavuus

LL Sahrakorpi Niina, Helsinki

RADIEL-raskausdiabeteksen ehkäisy elintapainterventioilla – kustannusvaikuttavuus ja elämänlaatu

LO Salo Sami, Kuopio

Lannerangan välilevyrappeuman riskitekijät, liitännäissairaudet ja yhteys luuntiheyteen postmeno-pausaalisilla naisilla

LO Savola Paula, Helsinki

Lymfosyyttien somaattisten mutaatioiden merkitys autoimmuunisairauksien patogeneesissä

LL Seppä Satu, Kuopio

Kardiovaskulaaririskitekijät raskaustoksemiaätien lapsilla: insuliiniherkkyys, glukokortikoidiaktiivisuus ja tulehdusmarkkerit

LO Siitonen Ari, Oulu

Suomalaisen Parkinsonin taudin genetiikka

LL Sillanpää Saara, Tampere

Picornavirukset välikorvantulehduksen aiheuttajana ja välikorvantulehdusta aiheuttavat bakteerit ja antibioottiresistenssi

LL Sucksdorff Marcus, Turku

Neuroinflammaation in vivo kuvantaminen MS-taudissa käyttäen positroniemissiotomografiaa ja [11C]PBR28-merkkiainetta

LL Sucksdorff Minna, Turku

ADHD:n ja oppimishäiriöiden prenataaliset ja perinataaliset riskitekijät

LL Süvari Liina, Helsinki

Vastasyntyneen keuhkojen postnataaliadaptaatio – mekanismit ja hoitomahdollisuudet

LO Taavitsainen Jouni, Kuopio

Sepelvaltimostentin endotelisaation lisääminen paikallisen geeniterapian avulla ja kuvantamismenetelmien kehittäminen

LL Tahkola Aapo, Jyväskylä, Laukaa, Muurame

Tarkista ja tue -kohonneen verenpaineen hoidon kehittäminen avoterveydenhuollossa. Moni-keskustutkimus.

LO Toukola Tomi, Oulu

Rasitusperäiset sydänäkkikuolemat

LL Tuovinen Timo, Oulu

Hermoverkkojen dynamiikkaa – menetelmistä aivosairauksiin

LL Tuure Lauri, Tampere

Mikrosomaalisen prostaglandiini E syntaasi-1:n ekspresion säätely

LO Uitto Elina, Tampere

Insuliinia tuottavien neuroendokriinisten kasvainten eli insulinoomien esiintyvyys ja ennuste Suomessa

LO Vartiainen Ville, Helsinki

Hengitettävien lääkevalmisteiden kehittäminen idiopaattiseen keuhkofibroosiin

LL Vuontisjärvi Saara, Oulu

Endometriosisin vaikutukset kipuaistimukseen, psyykeen, elämänlaatuun ja lisääntymisterveyteen

LL Vänni Ville, Joensuu

Vatsa-aortan aneurysman seulonta valtimotautia sairastavilla miehillä

APURAHOJA TARVITAAN NUORILLE TUTKIJOILLE

Akateemikko Sirpa Jalkanen on hieman huolissaan siitä, että yhä harvempi lääkäri hakeutuu tutkijaksi.

- Tämä on vaarallinen kehitys, sillä kohta saattavat loppua myös lääkäritaustaiset opettajat. Toisaalta jos tutkimusta tehdään ilman lääkärin pohjakoulu-tusta, se jää helposti kauas käytännön tarpeista.

Jalkanen pitää Suomen Lääketieteen säätiön jakamia apurahoja nuorille lääkäritutkijoille tärkeinä. Jalkanen toivoo, että myös klinikat ymmärtäisivät, miten tärkeää on säilyttää lääketieteellinen tutkimus elinvoimaisena Suomessa.

- Usein näkee, että vaikka lääkäri on saanut 50 prosentin työskentelyapurahan, klinikat pyrkivät ottamaan hänestä kaiken irti. Pitäisi antaa lääkäreille rauha tehdä tutkimusta.

Lue akateemikko Sirpa Jalkasen haastattelu kokonaisuudessaan säätiön kotisivuilta <http://www.laaketieteensaatio.fi/fin/saatio/ajankohtais-ta/?2015-11-01-Akateemikon-ura-kaynnistyi-sattumalta-ja-perhesyista&nid=32>.

Akateemikko Sirpa Jalkanen:

”Vaikka alkuvaiheen apurahoissa summat eivät ole suuria, ne ovat valtavan kannustavia nuorille. Opiskelijat tulevat aina lippua heilutellen, kun ovat sellaisen saaneet”

Suomen Lääketieteen Säätiön rahastot

Rahaston nimi	Rahaston perustamisvuosi	Oma pääoma 31.12.2015
Säätiön kantarahasto (käyttörahaso)	1960	20 919 212
Maija ja Matti Vaskion rahasto	1960	13 508 218
Winthrop-lääkeyhtymän tutkimusrahaso	1966	199 176
Orionin tieteellinen tutkimusrahaso	1966	9 622 336
Kliinisen kemian tutkimussäätiön rahasto	1967	93 689
Aino Eerolan rahasto	1973	9 519 345
Tauno Putkosen rahasto	1973	900 648
Paavo ja Veikko Pirilän rahasto	1978	1 259 965
Pohjolan ja Suomi-yhtiöiden rahasto	1984	726 517
Martti Liesmaan rahasto	1983	24 925
Teemu Pohjanpellon rahasto	1986	145 605
Håkan Poppiuksen rahasto	1986	17 322
Aarno ja Jenny Piponiuksen rahasto	1986	412 935
Alkoholitutkimusrahaso	2001	144 263
Sinikka ja Seppo Heikkilän rahasto	2003	126 355
A.E. Vehmaksen rahasto	2006	248 095
Eero Matti Ranisen rahasto	2008	7 003 989
Planmeca-Planmed rahasto	2010	156 244
Roland, Marita ja Patricia Freundin rahasto	2011	2 292 890
Vieno Mirjam Rissasen rahasto	2012	227 862
Aili Vappu Turusen rahasto	2014	99 695
Muut rahastot		740
YHTEENSÄ		67 658 435

LAHJOITUKSET

Lahjoitus Suomen Lääketieteen Säätiölle ohjautuu laadukkaaseen lääketieteelliseen tutkimukseen. Sen takaavat suomalaisen lääkärikunnan parhaat ammattilaiset. Lahjoitukset käytetään lyhentämättöminä tutkimuksen hyväksi.

Vuonna 2015 säätiö vastaanotti seuraavat lahjoitukset, yhteensä 76 600 euroa:

Lahjoitus Danone Finland Oy:ltä 66 600 euroa.
Lääketehtas Orionin tieteelliseen tutkimusrahoitukseen Orion Oyj:ltä 10 000 euroa.

Säätiö kiittää lahjoittajia saamastaan tuesta.

Lahjoitukset ovat toiminnan kulmakivi

Suomen Lääketieteen säätiö on vuosikymmenten varrella kasvanut lahjoitusten ja hyvän omaisuuden hoidon myötä yksittäisiä starttirahoja jakavasta pikkusäätiöstä yhdeksi merkittävimmistä suomalaisen lääketieteellisen tutkimuksen edistäjistä. Säätiö on saanut merkittävän määrän lahjoituksia liike-elämältä ja yksityisiltä kansalaisilta joko suoraan tai testamentin välityksellä.

Heti perustamisvaiheessa säätiö sai lahjoituksena merkittävän alkupääoman, kun johtaja Matti Vaskio päätti toteuttaa pitkäaikaisen unelmansa edistää kansanterveyttä ja lääketieteen kehitystä. Hän lahjoitti Maija ja Matti Vaskion nimikkorahastoihin niin, että lahjoitusten määrä nousi nykyrahaksi arvioituna noin miljoonaan euroon.

Lukemattomat yksityishenkilöt ovat vuosien varrella osoittaneet säätiölle lahjoituksia ja testamentteja. Vuonna 2008 säätiö sai 6,3 miljoonan euron testamenttilahjoituksen, josta muodostettiin Eero Matti Ranisen rahasto. Se myöntää rahoitusta erityisesti sydän- ja verisuonitautien tutkimukseen. Roland Freund testamenttasi säätiölle noin 1,6 miljoonaa euroa, jonka siirrettiin vuonna 2011 Roland, Marita ja Patricia Freundin rahastoon. Vuonna 2012 Sylvia

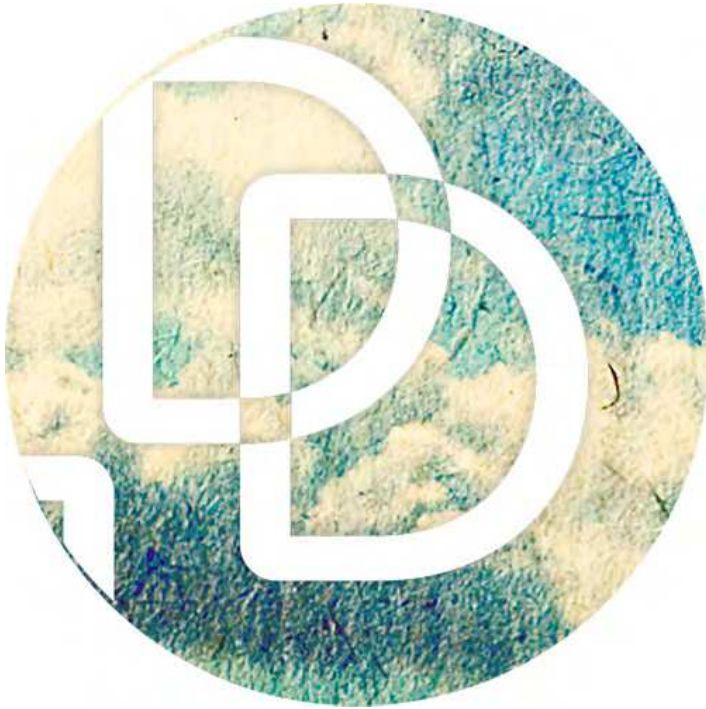
ja Saara Blom lahjoittivat kantarahastoon 880 000 euroa. Vuonna 2014 säätiö sai ompelija Aili Turuselta 155 000 euron lahjoituksen geenitutkimuksen tukemiseen.

Liike-elämä on tukenut säätiötä merkittäväällä tavalla. Esimerkiksi lääkeyhtiö Orion tukee säätiön toimintaa säännöllisesti lahjoittamalla Orionin lääketieteelliseen tutkimusrahastoon. Vuodesta 1981 lähtien säätiö on saanut jakaa vuosittain Lääkäripäivillä Pohjolan ja Suomi-yhtiön rahoittaman lääketieteen palkinnon ansioituneelle suomalaiselle

lääkärille. Hampaiden hoito- ja kuvantamis-laitteita valmistavat Planmeca, Plandent ja Planmed perustivat vuonna 2010 Planmeca-Planmed-rahaston, johon yritykset sijoittivat 120 000 euron alkupääoman.

Kuvassa merkittävän alkupääoman säätiölle lahjoittanutta Matti Vaskiota kättelee säätiön ensimmäinen hallituksen puheenjohtaja Gunnar Soininen. (Kuva: Duodecim)

**LÄÄKETIETEEN TUTKIMUS
TARVITSEE TUKEASI!
LUE LISÄÄ:
www.duodecim.fi/medicina**

Mistä on kyse?

Lääketieteen kliinisen tutkimuksen julkinen tutkimusrahoitus vähenee jatkuvasti.

Tämän päivän laadukas tutkimus on huomispäivän hyvää hoitoa: Uudet, tehokkaiksi ja turvallisiksi osoittautuvat diagnoosimenetelmät ja hoitomuodot – lääkkeet, leikkaustekniikka, teknologia – otetaan nopeammin käyttöön, kun niitä koskevaa tutkimusta tehdään suomalaisen sairaanhoitojärjestelmän sisällä.

QUO VADIS MEDICINA – MINNE MENET LÄÄKETIEDE?

Suomalainen kliininen tutkimus on kansainvälisesti arvioituna ollut vuosikymmeniä hyvin korkeatasoista, mikä on taannut ajanmukaisen ja laadukkaan hoidon maassamme. Suomella on pitkät perinteet mm. syöpähoidon tutkimuksessa, minkä johdosta olemme syöpähoidon tuloksellisuudessa maailman kärkimaita.

Olemmeko valmiita luopumaan korkeatasoisesta sairaanhoidosta tutkimusrahoituksen alasajon myötä?

Lääkäritutkijoita tarvitaan

Lääkäreiden houkuttelevuus tutkijan uralle on elinehto elinvoimaiselle tutkimukselle

Onko meillä tulevaisuudessa riittävästi kliinistä tutkimusta tekeviä tutkijalääkäreitä?

Kiinnostus tutkijalääkärin uraa kohtaan on vähentynyt vuosi vuodelta. Kliinisen työn paineet, vähenevä julkinen rahoitus, tutkijan uran epävarmuus ja EU:n lisäämä tutkimukseen liittyvä byrokratia vähentävät nuorten lääkäreiden kiinnostusta tutkijanuralle. Lää-

ketieteen kliininen tutkimus vie aikaa ja vaatii tutkijalta syvällistä paneutumista.

Mitä lääkäritutkija tekee?

Mitä tutkimusapurahan saaneet tutkijat tutkivat? Mikä tutkimustyössä on palkitsevaa? Entä turhauttavaa? Mihin tutkijat toivovat pystyvänsä vaikuttamaan omalla tutkimustyöllään?

Lue Lääketieteen Säätiön sivuilta lisää työstä, jota Suomen Lääketieteen Säätiön apurahan saaneet tutkijat tekevät uusien hoitomuotojen löytämiseksi.

Osoita tukesi ja ota kantaa

Osoita tukesi lääketieteen tutkimukselle lahjoittamalla. Tee lahjoitus tilisiirrolla.

Lahjoita haluamasi summa Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin ja Suomen Lääketieteen Säätiön kliinisen lääketieteen tutkimuksen varainkeruukampanjan tilille:

IBAN FI49 1555 3000 1201 30, BIC NDEAFIHH

Viitenumero 55 550

Varainkeruulupa

Ota yhteyttä

Suomen Lääketieteen Säätiö

Asiamies Jouni Lounasmaa
asiamies@laaketieteensaatio.fi

Puheenjohtaja Tapio Visakorpi
tapio.visakorpi@uta.fi

Suomalainen Lääkäriseura Duodecim

Pääsihteeri Matti Rautalahti
matti.rautalahti@duodecim.fi

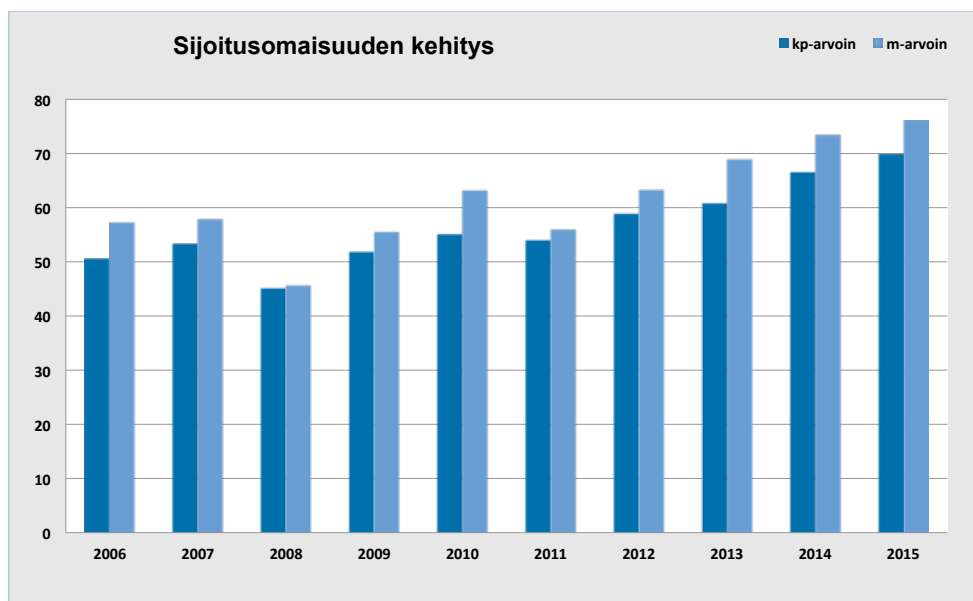
SÄÄTIÖN VAROJEN HOITO

Säätiön tavoitteena on pitkällä aikavälillä jakaa keskimääräistä omaisuuden reaalista nettotuotto-tasoa vastaava määrä apurahoina ja palkintoina. Vuosittain myönnettävien apurahojen määrä on ollut kymmenen vuoden aikana keskimäärin 3,6 prosenttia taseen omasta pääomasta.

Säätiön varainhoidon ja sijoitustoiminnan tavoite on saavuttaa keskimäärin 6-7 prosenttia vuosittainen sijoitustuotto pitkällä aikavälillä. Tämä mahdollistaa apurahapolitiikan toteuttamisen ja sijoitusten reaali-arvon säilyttämisen.

Säätiön sijoitukset on hajautettu eri omaisuusluokkiin ja maantieteellisesti kansantalouksien kehitysnäkymät ja instrumenttien kilpailukyky huomioon ottaen. Hajauttamisella tuetaan tuottotavoitteen saavuttamista pitkällä aikavälillä. Osakkeiden osuus säätiön sijoituksista oli vuoden lopussa 60,6 prosenttia, korkosijoitusten osuus 34,8 prosenttia ja vaihtoehtoisten sijoitusten osuus 4,6 prosenttia.

Säätiön varainhoidon tulos kertomusvuodelta oli hyvä. Sijoitusomaisuuden tuotto oli 6,9 prosenttia.

Kuva 2. Sijoitusomaisuuden kehitys 2006-2015

Sijoitusomaisuuden markkina-arvo oli vuoden lopussa 76,5 miljoonaa euroa ja kirjanpitoarvo oli 69,8 miljoonaa euroa. Sijoitusomaisuuden kehitys viimeisen kymmenen vuoden aikana (M€) on esitetty kuvassa 2. Säätiöllä on kolme varainhoitajaa, joiden menestymistä vertaillaan. Salakunhoitajat ovat toimittaneet sijoituksista myös vastuullisuustarkastelut. Tämä käytäntö on uusi. Tarkastelut on jatkossa tarkoitus teettää vuosittain.

Säätiön ja rahastojen tilikauden tulos ennen rahastosiirtoja oli 3,4 M€ (5,4), rahastosiirrot -1,8 M€ (-3,3) ja säätiön tilikauden ylijäämä 1,6 M€ (2,2 M€).

Säätiön tavoitteena on toimia kustannustehokkaasti. Viimeisen kymmenen vuoden aikana säätiön varsinaisen toiminnan kulut olivat 8,7% näiden kulujen ja myönnettyjen apurahojen summasta. Vuonna 2015 kuluosuus oli 9,8%. Jaettu apurahasumma oli 3,2% taseen omasta pääomasta.

Säätiö käytti apurahajärjestelmän kehitykseen yhteensä 10 812 € tilikaudella.

Tuloslaskelma

Euro	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
VARAINAINEN TOIMINTA		
KULUT		
Henkilöstökulut	-115 810	-109 199
Muut varsinaisen toiminnan kulut	-118 727	-96 213
VARAINAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ	-234 538	-205 412
VARAINHANKINTA		
TUOTOT		
Lahjoitukset	76 600	161 271
KULUT		
Varainhankinnan kulut	-5 482	0
VARAINHANKINNAN TUOTTOJÄÄMÄ	71 118	161 271
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
TUOTOT	6 895 033	8 401 825
KULUT	-1 328 620	-978 525
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINNAN TUOTTOJÄÄMÄ	5 566 413	7 423 301
TUOTTOJÄÄMÄ	5 402 993	7 379 160
VAROJEN KÄYTTÖ		
Jaetut apurahat	-2 067 000	-1 929 455
	-2 067 000	-1 929 455
TILIKAUDEN TULOS	3 335 993	5 449 705
SIIRTO RAHASTOIHIN	-1 731 971	-3 279 760
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 604 022	2 169 945

Tase

Euro

31.12.2015

31/12/14

VASTAAVAA
PYSYVÄT VASTAAVAT

SIJOITUKSET

Yhdistetty sijoitusomaisuus

Huoneisto-osakkeet

Muut arvopaperit

Muut sijoitukset

153 211

293 211

69 823 924

66 538 802

250

250

SIJOITUKSET YHTEENSÄ

69 977 384

66 832 263

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Lyhytaikainen

Siirtosaamiset

Rahat ja pankkisaamiset

136 180

242 584

591 293

307 591

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ

727 473

550 175

VASTAAVAA YHTEENSÄ

70 704 858

67 382 438

VASTATTAVAA
OMA PÄÄOMA

Peruspääoma

8 409

8 409

Rahastot

Sidotut rahastot

Muut sidotut rahastot

11 180 189

10 597 274

Vapaat rahastot

Nimikkorahastot

35 550 626

33 865 169

Kantarahasto

Tilikauden ylijäämä

19 315 190

17 681 645

1 604 022

2 169 945

OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ

67 658 435

64 322 442

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen vieras pääoma

Muut velat

Siirtovelat

10 985

38 118

3 035 437

3 021 877

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

3 046 422

3 059 995

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

70 704 858

67 382 438

PATOLOGI ETSII APURAHAN AVULLA MERKKIAINEITA ETURAUHASSYÖPÄÄN

Dosentti, LT Tuomas Mirtti etsii tutkimuksessaan uusia keinoja erottaa aggressiiviset syövät niistä, jotka eivät hoitoa kaipaa.

Milloin eturauhassyöpä on nopeasti etenevä ja tarvitaan kiireesti tehokasta hoitoa? Entä milloin kannattaa tyytyä seuraamaan tilannetta? Näihin kysymyksiin etsii vastauksia säätiön kolmivuotisen tutkimusryhmän perustajan apurahan saanut LT Tuomas Mirtti.

Eturauhassyöpä yleistyy nopeasti väestön ikääntyessä. Suurimmalla osalla yli 60-vuotiaista miehistä on eturauhassyöpä tai sen esiasteita mikroskooppitasolla, mutta ne eivät koskaan tule aiheuttamaan haittaa.

Potilaan etu olisi, että diagnoosi on mahdollisimman varma, sillä eturauhassyövän leikkaushoito, sädehoito, hormonaalinen hoito tai kastratio voivat aiheuttaa muun muassa erektio- ja virtsanpidätysongelmia.

Mirtin tavoitteena on löytää biomarkkereita eli biologisia merkkiaineita, jotka paljastaisivat ärhäkän syövän.

- Tämä on maailmanlaajuisesti kuuma tutkimusaine. Tutkijat etsivät myös merkkiaineita, joilla eturauhassyöpä voitaisiin tunnistaa virtsasta tai verestä. Biopsioiden ottoa pyritään vähentämään ja kohdentamaan, sillä niiden ottamiseen liittyy tulehdusriski. Yleisesti käytetty veren PSA-testi voi johtaa turhiin biopsioihin ja ylidiagnostiikkaan, koska se ei ole kovin tarkka eturauhassyövän tunnistamisessa.

Sosiaaliset patologit

Mirtti työskentelee patologian erikoislääkärinä HusLabissa ja analysoi syövästä otettuja biopsiä- näytteitä ja isompia leikkausnäytteitä. Apuraha tarjoaa mahdollisuuden välillä irrottautua kiireisestä arkityöstä ja keskittyä tutkimukseen.

Mirtin mukaan mielikuva yksinään tutkijankammiossa mikroskopoivasta patologista ei päde. Vaikka ison osan ajastaan hän tarkastelee mikroskoopilla monenlaisia kudosnäytteitä ja antaa diagnooseja, on myös paljon potilaiden hoitoon liittyviä yhteiskouksia.

- Me patologit konsultoimme jatkuvasti toisiamme ja kynnys kysyä toiselta on matala. Toisaalta teemme erittäin paljon yhteistyötä eri alojen lääkäreiden kanssa.

Syöpien tunnistaminen vaatii erityisosaamista, joka karttuu ajan myötä. Nykyisin Mirtti osaa useimmiten melko nopeasti sanoa, onko kyseessä rauhallinen vai aggressiivisesti etenevä eturauhassyöpä.

- Tämä on todella visuaalista työtä. Ensin pitää oppia tunnistamaan mikroskooppikuvassa erilaiset normaalit kudokset, minkä jälkeen opetellaan näkemään tietyt kriittiset muutokset ja poikkeavuudet.

Lue Tuomas Mirtin haastattelu kokonaisuudessaan Suomen Lääketieteen Säätiön verkkosivuilta osoitteesta <http://www.laaketieteensaatio.fi>

Tutkimusryhmän perustajan apurahan saanut dosentti, LT Tuomas Mirtti:

”Toivon, että pystyisin tuomaan potilashoitoon asti menetelmiä, joilla pystytään tarkentamaan eturauhassyövän hoitoa ja vähentämään ylihoitoa.”

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Säätiöllä on hallintoneuvosto ja hallitus. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat, käsittelee tilinpäätöksen ja toimintasuunnitelman sekä päättää hallintoelinten jäsenten palkkioista. Hallintoneuvoston jäsenet valitsee Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin valtuuskunta.

Hallitus päättää apurahojen ja palkintojen jaosta, valvoo omaisuuden hankintaa ja hoitoa sekä laatii tilinpäätöksen ja toimintasuunnitelman. Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, apurahojen jakoperiaatteet sekä sijoitustoiminnan periaatteet. Nämä tarkistetaan vuosittain.

Säätiön hallitus, kuvassa (yläriivi) asiamies Jouni Lounasmaa, Tapio Visakorpi pj., Oskari Heikinheimo, Mikko Tulenheimo vpj., (alarivi) Hanna Hiidenpalo, Anne Remes ja Annukka Mickelsson.

Hallintoneuvosto 2015

	Jäsen vuodesta	Toimikauden päättymisvuosi
OTK Mikko Alkio	2014	2016
professori Markku Heikinheimo, pj.	2012	2017
FT Riikka Heikinheimo, vpj.	2014	2016
KTM Asmo Kalpala	2008	2016
professori Juha Kere	2011	2016
professori Veli-Matti Kähäri	2015	2017
professori Petri Lehenkari	2015	2017
ekonomi Jyrki Liljeroos	2013	2015
professori Kari J. Mattila	2010	2015
professori Markku Mäki	2009	2017
professori Leo Niskanen	2013	2015
johtajaylilääkäri Aino-Liisa Oukka	2009	2017
KTM Kirsti Piponius	2008	2016
professori Päivi Rautava	2010	2015
KTM, psykologi Matti Rihko	2013	2015
professori Reijo Salonen	2011	2016
professori Osmo Suovaniemi	2011	2016
professori Olavi Ylikorkala	2010	2015

Hallitus 2015

	vuodesta	päättymisvuosi
professori Tapio Visakorpi, puheenjohtaja	2012	2017
VTK Lauri Hartikainen, varapj.	2007	2015
professori Oskari Heikinheimo	2014	2016
KTM Annukka Mickelsson	2012	2017
professori Anne Remes	2013	2015
ekonomi Mikko Tulenheimo	2008	2016

Muutokset vuoden 2016 alusta:

Hallintoneuvoston syyskokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi kalenterivuodeksi 2016 valittiin Tapio Visakorpi ja hallituksen varapuheenjohtajaksi Mikko Tulenheimo.

Hallituksen uudeksi jäseneksi Lauri Hartikaisen tilalle valittiin KTM Hanna Hiidenpalo. Anne Remes valittiin uudelleen vuosiksi 2016-2018.

APURAHAPÄÄTÖSTEN VALMISTELU

Hallituksen apurahapäätökset valmisteltiin kolmessa asiantuntijaelimessä: tutkimusryhmän perustajan ja palaavan tutkijan apurahahakemukset arvioi säätiön apurahavaliokunta. Eka-, kannustus- ja tutkimusapurahahakemukset arvioi säätiön stipendivaliokunta. Post doc -hakemukset arvioi post doc -poolin asiantuntijaryhmä. Ennen apurahojen jaosta päättämistä hallitus pyytää asiasta lausunnon Duodecim-seuran hallitukselta.

Apurahavaliokunta 2015

	Jäsen vuodesta	Toimikauden päättymisvuosi
professori Petri Lehenkari, puheenjohtaja	2012	2017
dosentti Eeva Ekholm	2013	2015
professori Leo Niskanen	2013	2015
professori Tiina Paunio	2012	2017
professori Taneli Raivio	2014	2016
professori Pentti Tienari	2013	2015

Stipendivaliokunta 2015

	Jäsen vuodesta	Toimikauden päättymisvuosi
tutkimusprofessori Markus Perola, puheenjohtaja	2011	2016
professori Matti Isohanni	2014	2016
dosentti Saara Metso	2015	2017
professori Pekka Mäntyselkä	2013	2015
professori Hannu Paajanen	2013	2015
dosentti Riitta Sauni	2013	2015
dosentti Johanna Uusimaa	2013	2015
dosentti Pia Vihinen	2014	2016

Muu hallinto

Säätiön osa-aikaisena asiamiehenä toimi DI Jouni Lounasmaa. Toimistopalvelut ostetaan Duodecim-seuralta. Säätiön sihteerinä toimii HSO-sihtööri Marketta Kaunisto.

Omaisuudenhoito- ja taloushallinnon palvelut ostetaan alan yrityksiltä.

Tilintarkastajat

KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KTM Jouko Malinen KHT ja KTM Anu Koivisto KHT, varalla KTM Riitta Hallio KHT.

RISKIENHALLINTA JA TOIMINTAPERIAATTEET

Hallitus vastaa säätiön riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteuttamista. Asiamies vastaa hallituksen ohjeistuksen mukaan riskienhallinnan toteuttamisesta.

Taloudellisista riskeistä merkittävin on sijoitustoimintaan liittyvä epävarmuus. Sijoituksia hoidetaan suunnitelmallisesti ja niihin liittyvää riskiä hallitaan hajauttamalla sijoitukset varainhoitajien välillä, sijoituslajeittain ja maantieteellisesti.

Osa säätiön keskeisistä toiminnoista on ulkoistettu kustannustehokkuuden saavuttamiseksi (omaisuudenhoito, toimistopalvelut, taloushallinnon palvelut). Palvelujen laatuun liittyvää riskiä alennetaan valitsemalla palvelujen tarjoajat huolellisesti, säännöllisellä raportoinnilla ja seurannalla sekä kilpailuttamisella.

Säätiöllä on vastuuvakuutus, joka kattaa hallintoneuvoston ja hallituksen sekä asiamiehen toiminnan. Säätiöllä on myös luottamustehtävissä toimivien tapaturmavakuutus, joka on voimassa säätiön tehtävissä ja niihin liittyvillä matkoilla.

Hallitus tarkastelee säätiön toimintaan liittyviä riskejä kokouksissaan vähintään kerran vuodessa. Lisäksi hallitus arvioi vuosittain, miten apurahapolitiikalla parhaiten toteutetaan lääketieteellisen tutkimustyön ja koulutuksen tukemista. Hallitus arvioi toimintaansa vuosittain joulukuun kokouksessa.

Säätiöllä on hallituksen vahvistama lähipiiriohje. Säätiön verkkosivuilla on esillä erillinen toimintakertomus, jossa on taulukoitu kaikki lähipiiritapahumat joulukuussa 2015 voimaan astuneen uuden säätiölain ja säätiön hyvän hallintotavan mukaisesti. Säätiöllä ei ollut tavanomaisesta poikkeavia lähipiiri-toimia vuonna 2015.

Kuluvan vuoden näkymät

Hallintoneuvosto hyväksyi toimintasuunnitelmaan sisältyvän ehdotuksen, jonka mukaan vuoden 2016 talousarviossa varataan myönnettäväksi apurahoina ja palkintoina yhteensä noin kaksi miljoonaa euroa.

Säätiön tarkoituksen toteuttamiseksi säätiö pyrkii edelleen tunnettavuutensa lisäämiseen sekä mahdollisten lahjoittajien että lääketieteen tutkijoiden keskuudessa. Säätiön sääntöjä päivitetään vuoden 2016 aikana.

Finlandia-talossa 20.11.15 järjestetyssä Duodecimin vuosijuhlissa myönnettiin Duodecimin ja Lääketieteen säätiön palkinnot ja apurahat sekä juhlittiin 130 vuotta täyttävää Aikakauskirja Duodecimia. Kuvassa juhlayleisölle puhumassa päätoimittaja, dosentti Ilkka Kunnamo Kustannus oy Duodecimista. (Kuva: Emmi Kähkönen/Duodecim)

Duodecim ja säätiö ovat käynnistäneet kampanjan, jolla kerätään varoja uuteen tutkijalähtöiseen apurahaan. Kohdeapurahan teemaksi on päätetty "Merkittävien sairauksien uudet tutkijalähtöiset

hoitomuodot". Kampanjan tavoitteena on korostaa tutkijalähtöisen tutkimuksen merkitystä sekä lisätä Duodecimin ja säätiön tukeman tutkimuksen tunnettuutta.

POTILASTYÖN JA TUTKIMUKSEN YHDISTELMÄ ON HYVÄ

Tutkimusryhmän perustajan apuraha oli munasarjojen monirakkulatautia tutkivalle LT Terhi Piltoselle iloinen uutinen, sillä hän on jonkin aikaa joutunut tekemään tutkimusta oman kliinisen työnsä sivussa.

LT Terhi Piltoselle oli iso helpotus, että hän sai Lääketieteen Säätiön tutkimusryhmän perustajan apurahan. Hän on jonkin aikaa joutunut tekemään tutkimusta oman kliinisen työnsä sivussa.

- Nyt voin nyt keskittyä aina välillä parin kuukauden ajan pelkästään tutkimustyöhön.

Piltonen on huomannut, että kun työ ja muu elämä ovat tasapainossa, riittää parhaiten energiaa ja intoa tutkimukseen.

- Tällainen potilastyön ja tutkimuksen yhdistelmä on hyvä: potilastyöstä voi ammentaa tutkimukseen ja tutkimuksesta saa eväitä kliiniseen työhön.

Piltonen tutkii munasarjojen monirakkulaoireyhtymää, jota sairastaa arviolta joka viides nainen - suurin osa täysin tietämättään. Tauti voi aiheuttaa kuukautisten epäsäännöllisyyttä, liikakarvoitusta, lapsettomuutta, psyykkistä stressiä sekä aineenvaihdunnan häiriöitä.

Lisää tietoa yleisistä naistentaudeista

Piltonen johtaa kansainvälistä kampanjaa, jonka tarkoituksena on lisätä tietoisuutta munasarjojen monirakkulaoireyhtymästä ja edesauttaa yhdenmu-
kaisten hoitolinjausten laatimista.

- Näillä naisilla on enemmän useita eri sairauksia. Pyrimme lisäämään tietoisuutta tautiin liittyvistä riskitekijöistä. Tavoitteena on löytää avaintekijöitä, joilla voitaisiin parantaa naisten elämänlaatua ja terveyttä.

Tautia sairastavilla on voimakas taipumus keskivartalolihavuuteen, mikä pahentaa hormonaalista häiriötä. Lihavuuden merkitys taudin synnyssä on kuitenkin vielä epäselvä.

- Aika paljon on vielä pimennossa. Toivottavasti löydämme mekanismeja, jotka laukaisevat taudin ja pystymme selvittämään, mikä on herkkä ajankohta taudin puhkeamiselle.

Piltosen tutkimusryhmä selvittää myös kohdun limakalvon toimintaa ja tautiin liittyvää kohtusyöpäriskiä. Lisäksi tutkijat tekevät kliinisiä lääketutki-

muksia, joiden tarkoituksena on selvittää muun muassa yhdistelmäehkäisyvalmisteiden sivuvaikutuksia aineenvaihduntaan.

Ryhmä tutkii myös toista yleistä naisten tautia, endometrioosia eli kohdun pesäkesirottumatautia, joka aiheuttaa kipuja ja lapsettomuutta. Tarkoituksena on selvittää kohdun kantasolujen osuutta endometrioosin synnyssä.

Lue Terhi Piltosen haastattelu kokonaisuudessaan Suomen Lääketieteen Säätiön verkkosivuilta osoitteesta: www.laaketieteensaatio.fi.

Tutkimusryhmän perustajan apurahan saanut LT Terhi Piltonen:

”Kun työ ja muu elämä ovat tasapainossa, riittää parhaiten energiaa ja intoa tutkimukseen.”

SÄÄTIÖN HISTORIAA

1881 Duodecimista kaikki alkoi

Suomalainen Lääkäriseura Duodecim perustettiin. Seura tuki lääketieteellistä tutkimusta pienimuotoisesti heti alusta lähtien.

1906 Matti Äyräpään rahastosta tukea tutkijoille

Duodecimiin perustetusta Matti Äyräpään muistorahastosta kyettiin jakamaan pientä tukea muutamille tutkijoille. Seurassa oli tuolloin 300 jäsentä.

1934 Aloite nuorten tutkijoiden tukemisesta

Duodecimin puheenjohtaja Yrjö Reenpää teki aloitteen rahaston kartuttamisesta nuorten kyvykkäiden tutkijoiden tukemiseksi. Seuraavana vuonna seura aloitti vuosittaisten nuorten tutkijoiden tutkimusapurahojen jakamisen.

1950-60 lukujen vaihde: Aktiiviset tutkijat promoottoreina

Duodecimin jäsenmäärä kasvoi yli 3000 lääkäriin. Johdossa toimi iso joukko ansioituneita tutkijoita, jotka lähtivät ajamaan erillisen tutkimussäätiön perustamista.

20.10.1960 Suomen Lääketieteen Säätiö perustettiin

Duodecimin johtokunta perusti Suomen Lääketieteen Säätiön.

19.11.1960 Säännöt ja tehtävä

Säätiön säännöt hyväksyttiin Duodecimin vuosikokouksessa. Puheenjohtajana toimi Tauno Putkonen. Säätiön tarkoituksiksi määritettiin "tukea maassamme lääketieteellistä tutkimustyötä huomioon ottaen tällöin muun muassa myös kansanterveyden kohottaminen maassamme."

Duodecim lahjoitti peruspääomaksi viisi miljoonaa suomen markkaa, nykyrahassa noin 100 000 euroa. Säätiön ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin professori Gunnar Soininen.

7.12.1960 Säätiö rekisteröitiin

1960-1965 Merkittävä pesämuna

Johtaja Matti Vaskio lahjoitti Maija ja Matti Vaskion nimikorahastoihin merkittävän alkupääoman, nykyrahaksi muutettuna noin miljoona euroa.

1995-99 Sijoitusten arvo kolminkertaistui

Yleisen talouskehityksen ja onnistuneen sijoitustoiminnan myötä sijoitussalkun arvo kolminkertaistui 60 miljoonaan euroon.

1998 Tutkimusapurahat täyspäiväiseen työskentelyyn

Säätiö jakoi ensimmäistä kertaa nuorten tutkijoiden tutkimusapurahoja, jotka mahdollistivat kuuden tai 12 kuukauden virkavapauden ja keskittymisen täyspäiväisesti tutkimustyöhön.

2000 Apurahoja miljoonan euron edestä

Apurahojen kokonaissumma nousi ensimmäistä kertaa yli miljoonaan euroon.

2001 Tuplasti enemmän

Apurahojen määrä tuplaantui edellisvuodesta kahteen miljoonaan euroon.

2001 Hankeapurahoja erikoislääkäreille

Säätiö aloitti ensimmäisenä Suomessa merkittävän tukimuodon klinisille tutkijoille, suurimmillaan 240 000 euron kolmivuotisen hankeapurahan.

2000-luku Huikeaa talouskehitystä

Säätiön kasvua kuvastaa se, että 2000-luvulla apurahoja myönnettiin selvästi enemmän kuin neljänä edellisenä vuosikymmenenä yhteensä. Vuosittainen sijoitustoiminnan tuotto oli vuosittain 1,8 miljoonaa euroa.

2004 Korotus apurahoihin toi lisää hakijoita

Aiemmat kuuden ja 12 kuukauden tutkimusapurahat lyhennettiin neljään ja kahdeksaan kuukauteen, mutta summia ei muutettu. Tutkijat saivat siten merkittävän korotuksen apurahoihin. Sen seurauksena hakemusten määrä kasvoi yli 50 prosenttia.

2010 Juhlavuosi toi uusia apurahoja

Tutkijoille tuli tilaisuus hakea 12 kuukauden virkavapauden mahdollistavaa 30 000 euron apurahaa. Säätiö aloitti lääketieteen opiskelijoille ja lisensiaateille tarkoitettujen EKA-apurahojen jakamisen.

2013 Tutkijatohtoreille apurahoja post-doc-poolin kautta

2014 Apurahoja ulkomailta palaaville tutkijoille

2014 Yli 70 miljoonan euron omaisuus

Säätiön omaisuus on reilut 70 miljoonaa euroa ja säätiö jakoi yli 2 miljoonaa euroa apurahoina.

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomen Lääketieteen Säätiö sr:n hallitukselle

Olemme tilintarkastaneet Suomen Lääketieteen Säätiö sr:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen vastuu Hallitus vastaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä säätiölain edellyttämistä seikoista. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus säätiötä kohtaan, taikka rikkinneet säätiölakia tai säätiön sääntöjä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on säätiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon säätiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettuja tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Säätiön tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on annettu säätiön toiminnasta tilikaudella tiedot, jotka ovat olennaisia säätiön tarkoitusta ja toimintamuotoja koskevien sääntömääräysten noudattamisen arvioimiseksi. Palkkioita ja korvauksia, jotka säätiö on suorittanut säätiön toimielinten jäsenille, on pidettävä tavanomaisina.

Helsingissä 24. päivänä maalikuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Jouko Malinen
KHT

Anu Koivisto
KHT

*Tämän päivän
laadukas tutkimus
on huomispäivän
hyvää hoitoa.*

SUOMEN LÄÄKETIETEEN SÄÄTIÖ
PL 713, 00101 Helsinki

Käyntiosoite: Kalevankatu 11 A, 00100 Helsinki

Puhelin (09) 6188 51
info@laaketieteensaatio.fi

